

PSALM 82

1 Een psalm van Asaf.

God staat op in de hemelse raad,
hij spreekt recht in de kring van de goden:

2 'Hoe lang nog oordeelt u onrechtvaardig
en kiest u partij voor wie kwaad doen? sela@&

3 Doe recht aan weerlozen en wezen,
kom op voor verdrukten en zwakken,

4 bevrijd wie weerloos zijn en arm,
red hen uit de greep van wie kwaad wil.

5 U toont geen inzicht, geen begrip,
en doolt in duisternis rond,
de aarde wankelt op haar grondvesten.

6 Ooit heb ik gezegd: "U bent goden,
zonen van de Allerhoogste, allemaal."

7 Toch zult u sterven als mensen,
ten val komen als aardse vorsten.'

8 Verhef u, God, spreek recht op aarde,
alle volken behoren u toe.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wie in deze wereld rondkijkt kent de neiging om de dichter van Psalm 82 na te bidden: 'Verhef u, God, spreek recht op aarde'

Want er zit zoveel scheef, dat je verlangt dat God het recht zal zetten.

Deze wereld is toch zijn wereld.

Hij heeft toch de hele wereld tot zijn eigendom, Hij bezit toch alle volken?

'Verhef u, God, spreek recht op aarde, alle volken behoren u toe', bidt de dichter

Het is een gebed uit diepe nood, een klemmende oproep aan God om te tonen wie Hij is.

Psalm 82 is een vreemde psalm; we begrijpen niet alles.

Sommige zaken zijn voor ons heel duidelijk.

Als bijvoorbeeld God Zelf oproept in vers 2, 3 en 4 om op te houden met het onrechtvaardig richten en de weerloze, de wees, de verdrukte, de zwakke en de arme recht te doen, te bevrijden, op de been te helpen, dan snappen we dat wel.

Zo kennen we God ook vanuit de Bijbel, zo hebben we Hem leren kennen in Jezus met zijn bijzondere voorkeur voor de zwakken.

Alleen tegen wie heeft God het?

Want Hij lijkt het woord te richten tot de goden.

God staat op in de hemelse raad en spreekt recht in de kring van de goden en zegt:

'hoelang nog oordeelt u onrechtvaardig en kiest u partij voor wie kwaad doen'
Wie worden er bedoeld met die 'goden'?
Sommige uitleggers denken bij goden aan de machthebbers of de rechters van deze aarde.
God zou vandaag de regeringsleiders aanspreken: Obama, Putin, Netanyahoe, Abbas...
Maar als dat waar is, dan is het toch vreemd dat er later van hen wordt gezegd, dat ze zullen sterven als mensen.
Nee, de gedachte is niet zo vreemd om bij die godenvergadering aan goden te denken.
Want zo'n voorstelling van een godenvergadering is in het oude Oosten bekend.
Men had het besef, dat bij een verschillend land een verschillende godheid hoorde, een engelmacht, a.h.w. in het leven geroepen door de cultuur van mensen.
En dat die goden dan bij elkaar kwamen om te vergaderen, zoals wereldleiders dat vandaag ook doen.
Zoiets dergelijks schouwde de dichter van Psalm 82, alleen blijkt dit visioen voor hem een geestelijk keerpunt te worden.

In die vergadering van goden 'staat' dan ook de God van Israël.
Een klein godje met een klein rayon vergeleken met de grotere goden van Egypte, Assyrie en Babylonie.
Let op, hij zit niet , maar hij 'staat' en sommigen vermoeden dat dat 'staan' niet te maken heeft met het voorzitterschap, want een voorzitter 'zit'.
Nee, het heeft te maken met het staan in de beklagdenbank: God wordt aangeklaagd, omdat hij niks te betekenen heeft, geen macht heeft.
Zoals Hij vandaag ook in de beklagdenbank staat bij velen: Hij doet niks, Hij doet mij niks, zegt niks, zegt mij niks. Mijn grootouders konden er nog wat mee, maar anno 2013...? Hoe hoger opgeleid, hoe ongeloviger. Mensen misbruiken zijn naam.
En toch: deze God gaat zich verdedigen en wat Hij dan als verdediging aanvoert, daar hebben de goden niet van terug:
Want Hij stelt hen de vraag hoe het zit met de aandacht voor de zwakken, hoe lang ze het onrecht in hun machtsgebied toestaan.
Gespannen wordt het antwoord afgewacht, maar niemand zegt wat.
Dat is vreemd, maar op een of andere manier wordt duidelijk, dat die goden van de volken niet verder willen komen met het recht in hun machtsgebied.
Op een of andere manier wordt van de goden van de volken onthuld dat ze niet anders zijn dan handhavers van de status quo, de bestaande orde.
Ze houden alles op hun plaats, de armen en de rijken, de standen en de klassen, alles blijft hetzelfde en er verandert niks, ook niet in je leven, in de kerk...
Wat een hopeloos uitzicht.
En het gekke is, dat de goden van die beschuldiging niet terug hebben: ze zwijgen.
En de dichter roept uit: 'u toont geen inzicht, geen begrip en doolt in duisternis rond'.
Alsof daarmee onder woorden gebracht wordt de ervaring die Israël had met de goden en volken van rondom.
Daarvan wordt gezegd: die goden, ze dragen wel klinkende namen, maar ze zijn er alleen voor zolang er mensen in hen geloven, ja ze worden alleen maar door mensen in het leven geroepen en vereerd, spiegelbeeld van menselijke verlangens.
Wat is een afgod: iets uit de schepping -liefde, eer, roem- wordt verzelfstandigd, vereerd, aanbeden en mensen hangen er hun hele hebben en houden aan op

En de goden van vroeger dragen nu andere namen, want Zeus, die Pallas Athene uit zijn hoofd geboren liet worden, herkennen we vandaag in de verheerlijking van het verstand.

En Baäl, de god van de vruchtbaarheid herkennen we in de verheerlijking van de welvaart, vooruitgang en productie

En Venus de godin van de liefde, zien we vandaag daar waar de liefde als koopwaar wordt verhandeld.

En Mars, de god van de oorlog is zichtbaar in het geweld.

En Mammon zit in het geld en de beursberichten waar mensen hun geluk aan ontle-
nen.

Ja, de vele goden en machten worden vandaag weer verwelkomd in de verering van allerlei natuurkrachten...

De goden van toen, ze zijn er vandaag ook!

Maar nu is de ontdekking van de dichter in Ps. 82 dat ze in feite geen bestaan in zichzelf hebben: ze kunnen niks, geen geluk brengen... verzinsels van mensen.

De apostel Paulus, die zelf leefde in een wereld die vergeven was van allerlei mach-
ten en krachten zegt het simpel: wij weten dat er geen afgod in de wereld bestaat en dat er geen God is dan Een.

En hij zegt dan wel dat er zogenaamde goden en heren in menigte zijn, maar voor ons niet, wij die in de God en Vader van Jezus Christus geloven.

De grote ontdekking die de dichter van Ps. 82 doet is deze: de goden -en je herkent ze in allerlei idealen en ismes waarvoor offers worden gebracht- die weten niks en begrijpen niks, d.w.z. ze kunnen alleen de bestaande wanorde handhaven kunnen er niets veranderen.

Dus tot hen hoef je je ook niet te richten in een gebed om verandering en dat terwijl er zoveel veranderd zou moeten worden: recht doen aan de geringe, de wees, want de grondvesten van de aarde wankelen.

Mensen die hun geluk verwachten van zaken die we uit de schepping hebben gehaald en zijn gaan vereren: geld, macht, kracht, productie, consumptie, die men-
sen komen bij elkaar in een kerkdienst om niet meer dan dit tegen elkaar te zeggen: we laten de dingen op hun beloop en we gaan door in hetzelfde patroon...

En zo hebben we een geloof dat niet meer laat zien dan de krant of het journaal.

En wat lezen we nu in Psalm 82?

De hoogste God, de God van Israël wijst die zogenaamde goden hun plaats: ze worden geoordeeld.

Waar zogenaamde goden alle verwachting van mensen uitblussen, alle verandering in de weg staan en alle onrecht in stand houden en een scheefgetrokken wereld op zijn beloop laten, klinkt het woord: weg ermee.

‘Ooit heb ik gezegd: U bent goden, zonen van de Allerhoogste, allemaal, toch zult u sterven als mensen, ten val komen als aardse vorsten.’

En zo wordt de grote ontdekking van de dichter uitgesproken, zijn geestelijk keerpunt onder woorden gebracht.

Zijn conclusie uit vers 6 moet zijn: ik dacht vroeger dat de goden echt goden waren.

Ik dacht vroeger dat je je geluk kon bouwen op alle krachten in de schepping.

Maar nu weet ik beter: de goden, de ideologieën, ze zijn net zo sterfelijk als koning-
en, ja ze zullen met hen sterven.

Dat is eigenlijk wat Israël in de geschiedenis steeds weer is tegengekomen.

Het heeft met vele volken te maken gehad, met Feniciërs, Filistijnen, Egyptenaren, Assyriërs, Babyloniërs, volken met indrukwekkende goden, pracht en praal

Maar het was altijd opkomst, bloei, verval, ondergang.

Uiteindelijk stortte alles in elkaar en brak voor de goden het uur der waarheid aan en zo was het met de goden van Grieken en ook van de Romeinen, ja straks ook met de goden van onze west-Europese cultuur....

En altijd was het omdat het recht met voeten werd getreden en mensen gingen geloven dat de bestaande wanorde gehandhaafd moest blijven.

Kortom: er was geen verwachting meer, geen doorkijk naar het Rijk van God.

Er was geen geloof meer in verandering, in een God die verder wil komen met ons.

Som leek het erop dat voor de God van Israël ook het uur der waarheid aanbrak.

Toen de tien stammen van Israël naar Assyrie werden gedeporteerd in 722 v. Chr.

Toen er in 586 van Juda en Jeruzalem niets over bleef en men naar Babel werd getransporteerd.

Het leek erop zo aan het begin van onze jaartelling toen Israël aan de zoveelste macht werd overgeleverd: de Romeinen en het lijkt erop in ons werelddeel waar het christendom zo verzwakt lijkt.

Maar het gebeurde niet en het zal niet gebeuren, want God overleefde alle ups en downs en Hij zal die overleven: stralend kwam deze God terug na 70 jaar ballingschap in Babel, rond de jaartelling in het zenden van Jezus Christus en op grond daarvan zeggen we: God zal verder gaan.

Waarom? Omdat God geen bevestiger is van de bestaande orde, maar verlosser uit de slavernij van Egypte, bevrijder van de slavernij van de zonde, een Levende God.

Juist in de nood is hij de Redder en maakt Hij zijn naam 'Ik ben erbij' waar.

Deze God wil gebeden zijn om recht en verandering, Hij wil dat wij op Hem lijken in onze aandacht voor Hem en elkaar.

'Verhef u God, spreek recht op aarde, want alle volken behoren U toe.'

Amen